

Aleksandr Gromov

LEMINGO METAI

Mokslinis fantastinis romanas
(Šiuolaikinė utopija)

Geriausias metų MF romanas Rusijoje!

Konfederaciją valdo keturios visagalės Tarnybos. Sanitarinės Tarnybos vadovas Michailas Malachovas sukasi it voverė rate, nes didžiulėje Konfederacijoje nuolat atsiranda Ebolos karštinės, Kašmyro maro, AIDS-7 ir kitų mirtinų ligų židiniai. Tačiau tokios katastrofos, kurios pirmieji požymiai pasireiškia 2040 metų pabaigoje, jau negali paaiškinti nei mokslininkai, nei šarlatanai.

Ar tai liga?

Sunku pasakyti.

Ar tai pandemija?

Be jokios abejonės.

Ar vilties dar yra?

Ne!!!...

Iš rusų kalbos vertė JONAS VABUOLAS
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
259 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Александр Громов ГОД ЛЕМИНГА Москва, АСТ, 1997

Copyright © by Aleksandr Gromov, 1997

Cover art copyright © by Jim Burns, 1985

Vertimas į lietuvių kalbą ©, leidykla "Eridanas", 2003

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

1 skyrius

Nenormalus

...Fundamentalios gyvenimo sąlygos - prievartauti asmeninę esmę.

Filipas K. Dikas

Vis dėlto įdomu, ką jaučia medžiotojas, matydamas, kaip vilkas - ir anaip tol ne senas - peršoka per vėliavėles?

...Virtinkšt. Koją suspėju pastūmėt duris. Kuo stipriau užsimerkti, užsidengti akis rankomis, užsikimšti ausis, o burną, atvirkščiai - iki skausmo, iki raiščių girkždesio pražiodyti...

Plykstelėjimas! Iš plyšio po durimis kerta violetinis durklas - kiaurai delnus, kiaurai vokus. Pritrenkiantis smūgis mėgina perplėšti mano ausų būgnelius. Siaubinga. Spengimas galvoje, akyse - spalvotos medūzos... Negirdžiu, bet jaučiu, kaip aukšte pažyra per stebuklą išlikę langų stiklai. Pusė sekundės - atsitokėti. Įdomu, ar šiame name veisėsi tarakonai? Tesiilsu ramybėje.

Dar minutė - daugiausia - tokio apdorojimo, ir

iki manęs prisikas. Turėtų prisikasti. Žmonės dirba kaip pridera - atkakliai ir nuosekliai. O skubėti jiems apskritai nėra kur. Jeigu manęs nesučiups čia, tai, visiškai akivaizdu, išstums iš ketvirto aukšto į penktą, toliau į šeštą, o virš septinto tikrai palėpė ir plokščias stogas - o juk išsilaikė šalia Maskvos centro toks nepilnamatis blokinis stebuklas! Ko gero, mane specialiai čia įvijo: pastatas ir anksčiau nebuvo gyvenamas, o dabar apskritai numatytas nugriauti; iššaldytuose tūriuose nesusigundytų pernaktuoti netgi neišrankiausias valkata. Patogu!

O šiaip jau įdomu, kiek laiko mane ganė, kol pagaliau pamėgino sučiupti?

Tikriausiai ne daugiau kaip dvi valandas - nuo pat tos minutės, kai pajutau kažin ką negerą.

Jie žino, jog išeities neturiu, ir vargu ar numano, kad šito nežinau, o ir žinoti nenoriu. Bet elgiasi atsargiai: greitojo reagavimo grupė niekaip neįstengia perprasti, kaip ne profesionalas, neturintis specialaus pasirengimo jau vieną kartą nuo jų paspruko ir rengiasi pasprukti antrąjį...

Taip ir matau, kaip iš už ilgo koridoriaus kampo akimirksnį šmėsteli šalmuota galva.

Antrosios šoko granatos nebus, ir aš turiu keletą sekundžių. Skubomis apsuku ranką iki pen-ties peristaltine šovinių apkaba ant lipnios juostos. Trys šimtai šovinių, nors susišaudymo netrokštu. Ilgavamzdis "škvalas" su duslintuvu patogiai gula į ranką, fiksatoriai apkabina riešus, užtikrindami šaudymo tikslumą. Tipiškas iki galo užtaisytas banditų ginklas. Praėjusį kartą man pavyko atsiplėšti be šaudymo...

Šiek tiek prasnaudė, nieko nepadarysi. Jeigu nebūtų tokie atsargūs, o išsyk beatodairiškai įžūliai būtų užgriuvę, jiems galėjo nusišypsoti sėkmė.

Lengvas katiniškas liuoksėjimas... Puolimas!

Jų du. Išgriuvęs į koridorių, skeliu pratisa serija per kojas, persiritu prie priešingos sienos. Kulka išmuša duobelę plokštėmis dengtose grindyse toje vietoje, kur aš ką tik buvau: vienam komandosų nervai vis dėlto neatlaikė. Antrasis guli nejudėdamas - matyt, išgyvena skausmo šoką, o šis, kliudytas į minkštimą, klykia per visą pastatą. Ketvirtame aukšte darosi nejauku, laikas trauktis aukščiau.

Lengvas silpnumas - akimirksnį mane užkabina kaip pakliūva rastru slenkantis smegen-sukis slopinimo režimu, tačiau mano gynyba

nesutrinka, ir dabar tiksliai žinau jėgų išsidėstymą. Prasibrauti žemyn vis dar nerealu, o į laiptinę taip pat nosies nekyštelėsiu - be reikalo jie nekantriai manęs ten laukia. O ne, savo smegensukiu kaip ginklu nesinaudosiu, galite nesitikėti: be vaizdinių pamokų žinau, kad nacionalinis saugumas neužmina du kartus ant to paties grėblio. Tegul paplokščia dėžutė kišenėje ant krūtinės padirba kukliu gynybos režimu, jokių specialių jos stebuklų man nereikia.

Šiuos greitojo reagavimo vaikus netgi galima užjausti. Vos tik jiems pavyks įvaryti mane beviltiškon situacijon, liausiuosi šaudęs tiktai į kojas, ir jie tai numano. Per dešimtį žingsnių adatinės "škvalo" kulkos tarnybinę cefalinę liemenę suvarpo kaip muslino audinį.

Spurtas koridoriumi į kairę. Išmuštos durys - ir neišlaikęs pusiausvyros kūlvirsčia skrendu ant grindų. Kambarys be langų, pereinamas, kitos durys neužrakintos. Priekyje aiškiai juntamas pavojus, bet kito kelio nėra. Skardus vienišas šūvis bemaž tiksliai sutampa su mano spurtu - aplenkiu juos sekundės dalimi! Pro ša-lį... Pliekia į kojas, tiktai į kojas, ir gerai daro: nepavydžiu tam, kuris mane nudaigos. Esu jiems reikalingas gyvas ir pagal galimybes kalbus...

Kurgi patekau? Panašu į buvusį kažkokio vidutinio viršininko kabinetą: parketas su kilimo pėdsaku, riešutmedžio sienos. Pavarau trumpą seriją, leisdamas suprasti, kad esu nesužeistas ir pasirengęs atsikirtinėti. Išorinės gaisrinės kopėčios čia pat, už lango - kambario negalėjau supainioti... Sutręšusios, vos laikosi... Byra rūdžių pašiupos. Rėmuose kyšančiose stiklo šukėse atsispindi ryški pavasario saulutė. Nesidairau nei žemyn, nei į šalis: žioplinėtojai, jeigu tokie jau susirinko, manęs nedomina, o išorinis snaipėris, jeigu toksai budi, nesurizikuos šauti būgštaudamas, kad galiu nusprūsti žemėn. Kol kas mūsų interesai sutampa, o štai į lango angą penktame aukšte man teks prastlyti žaibiškai...

Belieka tiktai spėlioti, kaip mane susekė pirmąjį kartą ir kodėl nepatikėjo, kad esu nebegyvas. Privalėjo patikėti. Nors argi galiu viską žinoti apie nacionalinio saugumo šnipinėjimo galimybes? Kai ką žinau, bet juk ne viską... Kur išsidaviau - neaišku. Dabar pats kaltas: ėmiau elgtis kaip tipiškas nusikaltėlis diletantas, kurį trūks plyš traukia sugrįžti į nusikaltimo vietą; ten jį dažniausiai šiltutėlį ir sučiumpa. O aš netgi iki sostinės nesuspėjau nukakti, nors, jeigu kalbėsime atvirai, į Kontorą dirstelėti ren-

giausi. Kas per kvaila nostalgija mus griebia buldogiškais nasrais pačiu netinkamiausiu momentu, ir pamėgink jos atsikratyti - niekaip nenori žmogaus paleisti... sako, vienas sergantis kaulų sarkoma, pergyvenęs viso skeleto pakeitimo operaciją, paskui bandė išsipirkti savo tikruosius griaučius už pasiutiškus pinigus, kad pasipuikuodamas galėtų pasistatyti juos svetainėje. ("Sveiki, mano vardas Vova. O čia mano skeletas".) Aiman chirurgai neturėjo laiko terliotis su nereikalingais kaulais - iš histologijos skyriaus juos pasiuntė tiesiai į atliekas, o apie tai sužinojęs nelaimingasis iš sielvarto pametė protą...

Veikiausiai tai tik anekdotas. Jeigu gerai prisimenu, panašios sėkmingai pasibaigusios operacijos buvo atliktos tiktai trys, ir pacientų psichika nesutriko.

Bėgte prie laiptinės - ir aukštyn, aukštyn!.. Suspėjau. Dabar jie mane pametė ir veiks pagal patikrintą schemą: pradžioje glaudžiai apsupsi ir peršukuos penktą aukštą (trys minutės), paskui šeštą (tiek pat), o aš, atleiskite, turiu reikalų septintame ir aukščiau. Jeigu teisingai supratau, greitojo reagavimo vaikinių pastate yra ne daugiau kaip dešimt, neskaitant tų dviejų, kuriuos sužeidžiau. Spausti mane

aukštyn užtenka atsargoje turint penketą ar šešetą, o likusieji, matyt, blokuoja išėjimus ir lifto šachtas cokoliniame aukšte. Jeigu ir dabar pasisektų pasprukti, jie greičiausiai patikės manyje įsikūnijusiu raguotu ir uodeguotu velniu.

Palėpė. Ne, ne kairioji šachta - dešinioji... Kairiojoje kažgi kas ne taip: gal liukas uždarytas, gal kabina kyšo nelyginant kamštis aukščiau trečio aukšto. Nėra laiko patikrinti. Dvi minutės kovos su liuko dangčiu - oi daug... Lifto kabina pirmame aukšte! Še tau! Nėra laiko apsvynioti delnus, o ir nėra kuo. Šliuožti lynu baisu, tačiau reikia pasitikėti tuo nepasiekiamu manyje, kuris tikina: nenusprūsiu. Pusantros minutės nusileisti. Lynas slidus nuo tepalo ir apsinešęs... Netriukšmauti, neinkšti! Kvėpuoti kuo rečiau. Minutė prisitvirtinti ir atlenkti sąvaras. Jeigu kabina dabar pajudės aukštyn, rizikuoju būti išgleizotas ant šachtos sienelės.

Fu-fu! Viršuje ramybė - *tie* sugeba išlikti tylūs. Jie nežino, kur aš, užtat aš žinau, kur jie. Toliau naršo viršutinius aukštus, tarsi dabar tai turėtų kokią nors prasmę.

Neaišku, kas buvo įsikūrę aukščiau, o čia, trečiajame, tikrai veikė spaustuvė. Popieriaus

dulkės įsigraužė amžiams, jomis alsuote alsuoja sienos, nors jokio popieriaus čia seniai nebėra. Pusiau suiręs praėjusio amžiaus pavyzdžio presas atraižoms. Štai ir sienoje išpjauta to dėžinio vamzdžio anga, į kurią atkreipiau dėmesį dar iš lauko. Och, bus trenksmo... Kažkada iš čia žemyn, į pastatytus kėbulus biro presuoti popieriaus briketai, griausmingai vartaliojosi nepaklausių knygų pakai - tikriausiai pirmą kartą skardinė rankovė bus pamaloninta žmogaus nusileidimo.

Ar išniekinta?..

Kad ir kaip keista, apačioje iš šios pusės nieko nėra. Kaip jie įsigudrino taip prašauti pro šalį - neaišku. Ir nėra kada galvoti. Nors mikro-rajonas, be jokios abejonės, atkirstas... Išsigelbėjimas slypi ne smegenų judinime, o tiksliai sekant jų patarimais nedaryti to, ko daryti nėra. Mano susilietimas su asfaltu bus ne ką minkštesnis, nei paprasčiausiai stryktelėjus pro langą - reikia pamėginti pristabdyti... Laikas! Pagaliau, susikruvindamas pirštus, nuplėšiu prirūdijusį dangtį, - aidas per visą pastatą! - kojomis į priekį lėndu į vamzdį ir šurpą keliančiu bildesiu imu šliuožti...

REGIONO INSPEKTORIUS -

STEBĖTOJŲ TARYBAI

(ištrauka)

Per ataskaitinį laikotarpį, vykdydami "Štreko" programą, aš ir mano darbuotojai rado daugiau kaip 500 objektų nuo 4 iki 8 metų, galinčių sudominti Mokyklą. Trumpas medžiagos prašymas pasiūstas į duomenų Bazę "Žaliova". Panašias kiekvieno objekto charakteristikas jums išsiūsimė artimiausiu laiku. Pirminis apdorojimas baigtas. Dalis tinkamo amžiaus medžiagos patalpinta į parengiamąjį internetą...

2007 06 19

1

Žššš... cakt!.. šžžž...

Paklauskite. Ne, aš neverčiu, jeigu nenorite - nereikia, jūsų reikalas, bet tuomet man jūsų paprasčiausiai gaila, nes pasaulyje nėra nieko nuostabesnio už šį garsą. Jūs nesutinkate? Ir vėlgi ne, aš anaipol neketinu jus įkalbinėti, tik to man betūko, aš niekuomet nieko neįkalbinėju, tai apskritai kenksmingas įprotis. Nepa-

tinka - sėdėkite namuose ir likite sveiki, štai ir visa šneka.

Cakt!.. Žššš...

Tarytumei ilgą peilį galąstų arba, dar geriau, kardą. Įsigilinę galąstų, rūpestingai, nesiblaškydami. Tarsi ne ledinius kristalus dabar režia mano slidės, o slysta ir slysta atidirbto švitro tyrėje plėšrūs siauri ašmenys: žššš... žššš...

Kažkokie stebuklai! Gal atsiras toks atmenus ir nurodys, kada gi pasitaikė panaši diena, o aš nesiimu. Pasirodo, ir mūsų platumose paskutinį kvapą išleidžiantis ruduo geba daryti kuklius vietinės reikšmės stebuklus: kandus šaltukas, žnaibantis dar neapsipratusį veidą. Oras sausas ir sūdrus, neapsakomo vaiskumo, o saulė darbuojasi taip, tarsi kybotų virš miško paskutinę dieną, bet užtat šviečia iš visos širdies, o rytoj - viskas, žmogeliai, finiškas, dėkite tašką. Ir sniegas, broliai, sniegas - deimantinis, grūdėtas! Keturias dienas dribo gausiai ir nykiai. Atrodytų, čia pat turėjo ir išskysti bjauria lapkričio pliurza, vakar jis iš tiesų kiek aptirpo ir susėdo, o šiandien taip pašalveno, kad miela žiūrėti: sniego pluta laiko, slydimas žavingas ir vėžių nebereikia. Kaip ant pačiūžų. Ir lengvumas, judėjimo lengvumas su niekuo nepalygi-

namas, lazdos trumpu sodriu garsu - cakt! - sulenda į sniego plutą - stumtelėjimas! - ir tik-tai slidės: žššš... šžžž...

Įdomu būtų esant progai sužinoti, kodėl judėjimas per įšalusį paviršių pačiūžomis paprastai vadinamas čiuožimu, o slidėmis - šliuožimu? Štai jis - čiuožimas! Štai kaip reikia. Kas nori, tegul šliuožia, o aš čiuožiu. Štai ten, už lommelės - ten šliuožia, trasa išvažinėta nuo pat ryto ir jau išmušta; ten savo sveikatą tvirtina niūrūs pilvoti drambliai, labiau už viską susirūpinę, kaip išsilaikyti vėžėse, ir smarkiai nemėgstantys jų užleisti kitam; ten mamulės ir tėtušiai megztais šalmais, privalančiais žymėti jų turėtojų ištikimybę slidinėjimo sportui, dresuoja griuvinėjančius mažylius, kas minutę traukdami juosius iš vėpūtinių glėbio, o ypač tingūs dako trasą sraigtinėmis rogėmis, tarsi šalia vėžių jiems trūktų vietos; štai ten, jeigu nebūtų tvirtos sniego plutos, tektų laviruojant bei keikiant savo dalią ganytis ir man. Nenoriu. Užtenka vos tik apie tai pagalvoti, kaip išsyk pradeda skelti mano paslaugųjį pakaušį. Dėkui, žinoma, bet kam gi perspėjinėti, kai ir pats žinau, ko noriu. Čia aš laviruoju tiktai tarp medžių, ir jie visiškai ne prieš.

Pliaukšt! Eglės letena per veidą.

Neskaudžiai....